

**NIEKOĽKO NÁMETOV K DIDAKTIZÁCII
KALINČIAKOVHO HISTORICKÉHO ROMÁNU
KNIEŽA LIPTOVSKÝ
V SÚVISLOSTI S AKTUÁLNYM VÝSKUMOM
AUTENTICKÝCH HISTORICKÝCH DOKUMENTOV
V TALIANSKYCH ARCHÍVOCH**

Mojmír Malovecký

Univerzita Komenského v Bratislave, Pedagogická fakulta

Malovecký, Mojmír. 2022. „Some ideas on the didacticization of Kalinčiak’s historical novel *The Prince of Liptov* in the context of current research on authentic historical documents in Italian archives.“ *Philologia* 32 (2): 59 – 67.

Abstrakt: Didaktizácia Kalinčiakovho historického románu *Knieža liptovský* v kontexte vybraných autentických historických dokumentov z prelomu 15. a 16. storočia. Základom sú pramene k osobnosti Jána Korvína a k obdobiu konca vlády kráľa Mateja Korvína. V prevažne taliansky písaných dokumentoch sú prepojenia medzi strednou Európou, Uhorskom, Talianskom i Chorvátskom. Výsledky výskumu v diplomatike, paleografii a historiografii aktualizujú analýzu a interpretáciu románu. Navrhujeme nový pohľad na Kalinčiakov historický román, tematicky didaktizovaný v pedagogickej praxi na vysokej škole, s cieľom podporiť motiváciu študenta, aktualizovať zaužívané prístupy v učení sa a vyučovaní jazyka a dejín interkultúrnych vzťahov. Navrhovaný prístup smeruje k rozvoju analyticko-interpretačných zručností.

Kľúčové slová: didaktizácia, historický román, Ján Korvín, Ján Kalinčiak

Abstract: Didacticization of Kalinčiak’s historical novel *The Prince of Liptov* in the context of selected authentic historical documents from the turn of the 15th and 16th centuries. Based on the sources on the personality of John Corvinus and the period of the end of the reign of King Matthias Corvinus. In documents written mainly in Italian, there are links between Central Europe, Kingdom of Hungary, Italy, and Croatia. The results of research in diplomatic, paleography and historiography update the analysis and the interpretation

of the novel. We propose a new perspective on Kalinčiak's historical novel as a subject based didactization in practice at the university, to support student motivation, to update the usual approaches in learning and teaching the language and the history of intercultural relations. Proposed approach reinforces the development of analytical-interpretive skills. **Keywords:** didactization, historical novel, John Corvinus, Ján Kalinčiak

ÚVOD

V štúdii sa venujeme potenciálu didaktizácie Kalinčiakovho historického románu *Knieža liptovský* (Kalinčiak, 1873) v kontexte vybraných autentických historických dokumentov z prelomu 15. a 16. storočia. Naš výskum sme uskutočnili v rámci projektu VEGA, zameraného na neznáme pramene zo 14. až 16. storočia k dejinám Slovenska v talianskych archívoch.¹ Vzhľadom na historický a spoločenský kontext vzniku skúmaného pramenného materiálu je najväčší počet prameňov v talianskom jazyku, nasledovanom latinčinou, no našli sa i dokumenty v iných jazykoch, napríklad v španielčine alebo vo francúzštine. Využívame diplomatické, paleografické a historiografické výsledky základného výskumu projektu, smerujeme k exemplifikácii využitia prameňov sumarizovaných v projekte vo vyučovacej praxi. Poukazujeme na obsahovú súvislosť medzi vybranými autentickými historickými dokumentmi zo súboru nášho výskumu, ktoré sa viažu k synovi kráľa Mateja Korvína, Jánovi Korvínovi kniežaťu liptovskému a románu Jána Kalinčiaka *Knieža liptovský*.²

NÁMETY DIDAKTIZÁCIE ROMÁNU

Ponúkame niekoľko námetov na inováciu didaktizácie tohto literárneho diela. Z rôznych možných náhľadov na rozvinutie didaktizácie tohto diela navrhujeme selekciu takých prvkov obsahu, ktoré študentovi napomôžu nazerať na problematiku v súvislostiach. Prvým z nich je lokácia deja. Odohráva sa na

¹ Výskumný projekt VEGA1/0563/19 *Neznáme pramene k dejinám Slovenska v talianskych archívoch (14. – 16. storočie) (2019 – 2022)*.

² Výsledky skúmania usúvzťažnenia prvkov tohto literárneho diela s obsahom rešeršovaných dokumentov, zohľadňujúce kontextu výskumu v historiografii, sme publikovali v rozsiahlejšej štúdii *“The Prince of Liptov, John Corvinus in Historic Documents and in Literature”* (Malovecký, 2022).

území Slovenska, prevažne na Liptove (hrad Likava) a na Spiši, ale aj na Gemeri. Ďalším prvkom, ktorý je možné prehĺbiť v didaktizácii, je autorova metóda sprítomnenia historického kontextu rečou postáv. Pri analytickom uchopení textu diela je zaujímavým prvkom prelínanie fiktívneho a faktografického obsahu. Dve ústredné postavy sú autorovou fikciou, obklopuje ich spleť vzťahov s ďalšími postavami, ktoré sú historicky podložené a Kalinčiak ich oživuje v dialógoch, z ktorých presvitá na povrch autorský zámer a metóda. Samozrejme, tak ako je to zvykom v historizujúcich románoch, reč postáv je vytvorená autorom. Na základe našej analýzy syntetizujeme, že Kalinčiakov postoj prináša ovocie v podobe literárnosti uchopenej tak, že na rozdiel od častej zvyklosti v historizujúcich románoch, pomerne presne vystihuje dobový kontext. Tým sa stáva relevantným základom pre náš návrh tematickej didaktizácie. Považujeme to za kľúčové pre postavenie modelu didaktizácie, ktorý je vybudovaný na konkrétnych prvkoch obsahu diela a neodvodzuje svoju opodstatnenosť od významu autora. Dokáže sa oprieť o argumenty, čím aktualizuje valorizáciu autora a diela v kontexte skúmania dejín slovenskej literatúry ako aj v kontexte poznávania dejín spoločenských vzťahov medzi strednou Európou reprezentovanou Uhorskom a dobovými talianskymi centrami moci, v našom prípade dvormi v Miláne a vo Ferrare s presahom do Chorvátska.

Takto vystavaná os didaktizácie diela poskytuje niekoľko námetov vychádzajúcich z interdisciplinárneho prístupu k téme a z možných implikácií pre medzipredmetovú spoluprácu. Vyučujúci môže na základe informácií z výskumu historických prameňov novým spôsobom pracovať s odlišením fikcie a faktu v literárnom diele. Dokáže rozvíjať motívy použité Kalinčiakom na nácvik analytických a interpretačných zručností študentov s využitím autentického historického materiálu³ a teórie o ňom.⁴ Študenti sa učia kontextualizovať text na základe analytického čítania a následnej interpretácie podporenej informáciami z pramenných textových dát. Tieto návrhy exemplifikujeme využitím vybraných tematických motívov z obsahu románu *Knieža liptovský*, ktorými sú napríklad: knieža Ján Korvín; Bianca Mária Sforzová – talianska snúbenica Jána Korvína, s ktorou boli zrušené zásnuby potom ako neuspel v nástupníctve na trón po smrti svojho otca; Beatrix Frankopanová – manželka Jána Korvína; Fran-

³ Autentický historický materiál z archívneho výskumu je sprístupnený online v databáze *Vestigia* (Vestigia b. d.).

⁴ Výrazné momenty zistené v pramennom materiáli k Jánovi Korvínovi v databáze *Vestigia* sú zhrnuté v štúdiu „*Adalékok Corvin János személyével kapcsolatban a Vestigia-kutatás során számbavett dokumentumokból*” (Domokos, 2022).

kopanovci – príslušníci chorvátskeho rodu; palatín Štefan Zápoľský; kráľovná Beatrix Neapolská – macocha Jána Korvína; kráľ Matej Korvín; Antonio Bonfini – talian, dvorný historik kráľa Mateja a potom kráľa Vladislava II. Jagelonského. Niektoré z nich využíva Kalinčiak vo svojom texte intenzívne, iné iba sporadicky. Napríklad meno rodu Zápoľský⁵ je v románe uvedené spolu 349 rás, Korvín sa spomína 201 rás, Frankopan 18 rás, Chorvátsko 7 rás, historik Antonio Bonfini 4 razy, Beatrix Neapolská 2 razy, Bianka Mailandská (Milánska) 1 raz, Talianky 1 raz. Frekvencia výskytu v románe svedčí o rekurentnosti niektorých tematických motívov, kvantita dát však nevytvára ani o kvalite kontextového významu v literárnom diele ani o význame údaja vo vzťahu k tomu aké množstvo informácie nesie jeho význam pri analýze a interpretácii.

Dostupné štúdie o Kalinčiakovi reflektujú najmä literárny rozmer jeho diela. Vzťahu k mimojazykovým reáliám, zvlášť v súvislosti s nami navrhovanými historickými prameňmi, sa zatiaľ nevenovala patričná vedecká pozornosť.⁶ Základom našej práce s literárnym textom je pôvodné vydanie románu z roku 1873.⁷ Text románu sa odohráva ku koncu 15. storočia, po smrti kráľa Mateja. Zobrazuje Jána Korvína uprostred sporu so Štefanom Zápoľským. Dve hlavné postavy, ktoré sú fikciou autora, konajú v rámci historicky kontextualizovaného deja, ich úlohou je zaujať morálny, ľudský a etický postoj napriek okolnostiam, ktoré ich obklopujú. Fiktívny nevlastný brat kniežata Červeň je predstaviteľ podporovateľov Jána Korvína a Marienka je fiktívna dcéra historického palatína Uhorska Štefana Zápoľského. Ich príbeh sa odvíja na pozadí vzťahov medzi ďalšími postavami, ktoré reprezentujú dve stránky mocenského sporu medzi

⁵ Kalinčiak uvádza meno Zápoľský v znení „Zápoľa“.

⁶ Problematike sa venovalo viacero slovenských literárnych historikov napríklad Milan Pišút (1960), Andrej Mráz (1963), Mária Šalingová-Ivanová (1964) alebo Július Noge (1969).

⁷ Dielo vyšlo v Turčianskom Svätom Martine zásluhou knižtlačiarско-účastinárskeho spolku v súbore nazvanom *Povesti Jána Kalinčiaka* (Kalinčiak, 1873) v piatom zväzku *Slovenského národného zábavníka*, ktorý edične usporadúval Ján Francisci. Z čias autora existujú dve verzie textu románu. Prvou (Kalinčiak, 1852) je vydanie v *Slovenských pohľadoch* z roku 1852 (v III. diele, v číslach 1 1 – 10, 12, 14 – 20). Sám autor nebol s úpravami v *Slovenských pohľadoch* spokojný, preto sa všeobecne za bližší autentickosti autorského zámeru považujeme text, ktorý editoval Ján Francisci do Slovenského národného zábavníka a bol publikovaný v roku 1873, dva roky po autorovej smrti. Ide o text, v ktorom podľa názoru Júliusa Nogeho (Noge, 2001, 323) Francisci zahrnul autorove úpravy, pretože Kalinčiak, ako o tom svedčí korešpondencia s Urbanom nebol s redakčnými úpravami v *Slovenských pohľadoch* vôbec spokojný. Za kľúčové pre náš výskum preto považujeme vydanie z roku 1873. K dispozícii sme mali aj novšiu redakciu publikovanú v *Slovenskom Tatrane* v roku 2001 (Kalinčiak, 2001), ktorá vychádza tiež z textu redigovaného Franciscim.

korvíncami na jednej strane a prívržencami palatína⁸ na strane druhej, v čase po neúspechu ambícií Jána Korvína na nástupníctvo, keď už kraľuje Vladislav II. Jagelovský. Kalinčiak sa v texte nevenuje plnšiemu rozvinutiu všetkých motívov, ktoré sme vybrali na didaktizáciu. To je výhoda i zámer našej selekcie. Bohatstvo a šírku obsahu literárneho diela, svedčiacu o Kalinčiakovej historickej erudícii a nadhľade, je možné sprostredkovať práve širším rozvinutím motívov, ktoré pôsobia nebadane, ba až marginálne v kontexte bežného čítania diela. V skutočnosti však skrývajú obrovský potenciál didaktizácie. Iba v súvislosti s Jánom Korvínom ide o desiatky dokumentov z talianskych archívov, ktoré svedčia o tom ako významne bola v tom období spoločenská situácia v Uhorsku previazaná s mocenskými záujmami talianskych dvorov v Miláne a Ferrare. Sústreďme sa v románe na temer nepatrnú zmienku o výbere vhodnej nevesty pre Jána jeho otcom kráľom Matejom.

„Ako začal Matiš premýšľať o Korvínovom ženení, tu on spolovice privolil k spojeniu svojho syna s mojou Marienkou; Pankráč však hovoril a prosil kráľa: „Nerobte to, nerobte to, lebo si všetko pokazíte; naši zemaniam nebudú mať v syna vašej milosti nikdy dôveru, keď jeho žena im rovného rodu.“ Tak sa kráľ za Biancu Mailandskú prehlásil.“ Potom palatín doložil: „A či by mu moja Marienka nebola viacej ku korune dopomohla nado všetky Talianky i Frankopanky?“ (Kalinčiak, 2007)

Autorovi sa v skratke podarilo spomenúť mnoho aspektov, ktoré boli rozhodujúce pre ďalší vývoj udalostí i pre osudy protagonistov. Vo vzťahu k uhorskému zemianstvu vyslovil názor, že by bolo v rozpore s jeho očakávaniami, ak by budúca kráľovná mala byť zemianskeho rodu, čo môže pôsobiť nelichotivo k rozpoloženiu zemianstva, no valorizuje to knieža Jána Korvína. Bianka Sforzová bola prominentnou snúbenicou, ktorá sa neskôr stala ako manželka Maximilána I. Habsburského kráľovnou nemeckou, talianskou a cisárovnou Svätej rímskej ríše. V citáte je spomínaná aj manželka Jána Korvína, ktorá bola rodom „Frankopanka“. Kalinčiak tak na tomto mieste ako na mnohých iných v románe poukazuje na spoločenskú oddelenosť „sveta“ vyššej šľachty Korvíncov, Frankopanovcov, ale aj Sforzovcov (v texte ich nemenuje priamo rodovým menom, objavujú sa len prostredníctvom mena Bianky Márie), a reality liptovského a spišského zemianstva. Palatín Zápoľský, ktorý patril k vysokej uhorskej šľachte, je v románe viac previazaný vzťahmi so slovenskými stolicami. Kalin-

⁸ Vyhrotenému sporu medzi grófom Štefanom Zápoľským a kniežaťom Jánom Korvínom o liptovské kniežatstvo je venovaná štúdia „A gróf és a herceg magánháborúja (Szapolyai István és Corvin János harca a liptói hercegségért).“ (Neumann, 2014). Na problematiku nadväzuje novšia štúdia „Two palatines and a Vaivode, or the Szapolyai Family's journey.“ (Neumann, 2020).

čiak teda vníma realitu veľmi presne, samozrejme Korvín je kladným hrdinom a autor románu neopomína zdôrazniť pozitívny vzťah Korvínovcov k slovenskému prostrediu a naopak. Zvlášť venuje pozornosť dobrým vzťahom s chorvátskymi Frankopanovcami. Nezabúda spomenúť ani záujmy kráľovnej Beatrix, Korvínovej „macochy“ ako ju sám menuje (Kalinčiak, 2007, 51). V tomto je, tak ako to nepriamo naznačuje v texte, v línii Bonfiniho výkladu udalostí, o čom svedčia postoje miestnych zemanov, priaznivcov korvínovského krídla. Na druhej strane venuje pozornosť tomu, že Korvín na Likavu iba pricestoval a je obklopený a sprevádzaný svojou chorvátskou rodinou, manželkou, synom a švagrami, ktorí sa v románe objavujú (Kalinčiak, 2007, 47). Na inom mieste spomína dvorného historika Bonfiniho, súčasníka kráľa Mateja a kniežata Jána (Kalinčiak, 2007, 48, 49, 77).

Na ilustráciu súvislostí medzi obsahom historických prameňov a textom románu vyberáme v taliančine písaný koncept listu Eleonóry Aragónskej z 8. decembra 1487, ktorý adresuje z Ferrary svojej sestre Uhorskej kráľovnej Beatrix. Píše jej o slávení zásnub Bianky Márie Sforzovej s Jánom Korvínom.⁹ Možno využiť aj odpis listiny pápeža Alexandra VI. z 10. novembra 1493 vydané v Ríme o zrušení ich zásnub.¹⁰ Obsah týchto dokumentov umožňuje pri didaktizácii nadviazať na Kalinčiakov text a kontextualizovať obraz Jána Korvína cez dokumenty o sobášnej politike Mateja Korvína a s tým súvisiacou aktivitou dvorov v Miláne a Ferrare, ktoré boli v nádeji, že sa práve spojenectvom s Jánom, s ktorým sa počítalo ako s nástupníkom trónu, zvýši vplyv talianskych dvorov Ferrary a Milána v Uhorsku. O týchto vyhlídkach svedčí aj latinsky písaný list z Uhorska do Milána z roku 1490, ktorý popisuje problémy v súvislosti s nástupom Jána Korvína na trón. List je písaný v nádeji, že sa napriek okolnostiam Ján Korvín stane kráľom. Uvádzajú sa konkrétne osoby, ktoré sa v boji o nástupníctvo pridali na jeho stranu.¹¹

ZÁVERY

Z tisícov dokumentov sprístupnených v databáze *Vestigia* (Vestigia, b.d.) nachádzame vyše deväťdesiat listov súvisiacich s Jánom Korvínom, čo poukazuje

⁹ Dokument zo súboru *Minute di lettere a Mattia Corvino e Beatrice d'Aragona*, Štátny archív v Miláne, signatúra CPE Minute b. 1644/1,1,21b, Vestigia 2347.

¹⁰ Diplomatický list v mene pápeža Alexandra VI. Odpis listiny zo Štátneho Archívu v Miláne, signatúra MTA MS 4936/IV,42, Vestigia 687.

¹¹ Diplomatický list. Štátny archív v Miláne, signatúra Sf. 642/12, Vestigia 184.

na rozsiahle možnosti kontextualizácie, didaktizácie a ďalšieho výskumu. V tejto štúdií ide, vzhľadom na rozsah, iba o ilustráciu možných smerov uvažovania vo výskume a ich uplatnenia vo vyučovacej praxi.

V rámci navrhnutých tematických okruhov objavujeme vzťah Kalinčiakovho slovenského literárneho textu na rozhraní romantizmu a realizmu 19. storočia a jeho usúvzťažnenie s taliansky a latinsky písanými dokumentmi, ktoré umožňuje vyučujúcemu osloviť študenta vo viacerých líniiach. Prvou je nácvik paleografickej zručnosti (schopnosť čítania starého textu), druhou je spoločné hermeneutické čítanie starého textu v cudzom jazyku (komentovanie významu z perspektívy praxe prekladu do cieľového slovenského jazyka), treťou je diskutovaná a komentovaná kontextualizácia s vybranými úryvkami textu románu. Pri všetkých týchto aktivitách je prítomná interakcia vyučujúci – učitelia sa. Štvrtou aktivitou, uzatvárajúcou prvé tri praktické, je rozvíjanie vzťahu medzi teoretickými poznatkami dostupnými v publikovaných štúdiách a syntézach dejín literatúry o literárnej a historickej kontextualizácii Kalinčiakovho románu Knieža liptovský a obsahom historických štúdií a syntéz relevantných k historickému kontextu osôb, lokácii a udalostí spomenutých v literárnom diele usúvzťažnených k archívnym prameňom.

Tieto aktivity svojou obsahovou nadväznosťou vedú vysokoškolského študenta k synergickému efektu nadobudnutia zručností smerujúcich k budovaniu schopnosti individuálnej práce s autentickým textovým materiálom, ale aj samostatného vedeckého uvažovania a analytickej kontextualizácie. Implikovanie študentov do aktívnej práce so zdrojmi a literárnym textom, ktoré sa viažu k objavovaniu podrobností súvisiacich s našimi dejinami a s hľadaním spôsobov ako obsahovo oživiť predmet štúdia výberom tém relevantných z hľadiska poznania histórie interkultúrnych vzťahov má potenciál zvýšiť motiváciu študentov zlepšovať svoje zručnosti a znalosti.¹²

Ukázali sme niekoľko námetov a konkrétne smerovania možného využitia zistených poznatkov a ich usúvzťažnenia v pedagogickej praxi na vysokej škole. Výsledkom navrhovaných aktivít je aktualizácia poznania historického kontextu obsahu literárneho diela a zároveň objavovanie nových dimenzií Kalinčiakovej historickej tvorby. Poukázali sme na nové možnosti kontextualizácie literárneho diela, slovenského historického románu z 19. storočia, ktoré vychá-

¹² Rozsiahlejšie sa námetom na motiváciu študenta venujeme aj vo vzťahu k Spoločnému európskemu referenčnému rámcu pre jazyky v našej štúdií *“L’histoire de la culture comme vecteur de motivation de l’apprenant de langue étrangère – l’utilisation de documents historiques authentiques en enseignement en ligne (Dejiny kultúry ako vektor motivácie učiaceho sa cudzieho jazyka – využitie autentických historických dokumentov vo online vyučovaní)”* (Malovecký, 2021).

dzajú z nášho výskumu historických prameňov k dejinám Uhorska v súvislosti s dobovými vzťahmi k územiu Talianska a Chorvátska. Závěry štúdie smerujú k zdôrazneniu potreby aktivizácie inovatívnych prístupov pri tvorbe učebných obsahov určených pre medzipredmetovú spoluprácu, no vyžadujú ďalší praktický výskum a overovanie.

BIBLIOGRAFIA

- Diplomatický list v mene pápeža Alexandra VI. MS 4936/IV,42, Vestigia 687, kópie dokumentov Štátneho archívu v Miláne týkajúce sa Uhorska. <http://Vestigia.hu/>.
- Diplomatický list. HU-MNL-OL-X 8330-DF 294065, Vestigia 184. <http://Vestigia.hu/>.
- Dokument zo súboru Minute di lettere a Mattia Corvino e Beatrice d'Aragona, Štátny archív v Miláne, signatúra CPE Minute b. 1644/1,1,21b, Vestigia 2347. <http://Vestigia.hu/>.
- Domokos, György. 2022. "Adalékok Corvin János személyével kapcsolatban a Vestigia-kutatás során számbavett dokumentumokból." *Hunyadiak és Corvinok*. Budapest: Institute of Hungarian Studies.
- Kalinčiak, Ján 1873. *Povesti Jána Kalinčiaka. Knieža liptovský*. Slovenský národný zábavník ed. Ján Francisci. Sväzok V. Turčiansky Svätý Martin: Tlačou a nákladom kníhtlačiarско-účastinárského spolku. 7 – 178.
- Kalinčiak, Ján. 1852. "Knieža Liptovské". *Slovenské pohľady*, 3 (1 – 10, 12,14 – 20).
- Kalinčiak, Ján. 2001. *Dielo I. Knieža liptovský*. Bratislava: Slovenský Tatran. 165 – 392.
- Kalinčiak, Ján. 2007. *Knieža liptovské*. Bratislava: Zlatý fond denníka SME.
- Malovecký, Mojmír. 2021. "L'histoire de la culture comme vecteur de motivation de l'apprenant de langue étrangère – l'utilisation de documents historiques authentiques en enseignement en ligne." *Education and spirituality : challenges and solutions of online education*, Bukurešť: Editura Universitară: 13-25.
- Malovecký, Mojmír. 2022. "The Prince of Liptov, John Corvinus in Historic Documents and in Literature." *Verbum – Analecta Neolatina* 23 (2): 573 – 585. <https://verbum.ppke.hu/index.php/verbum/article/view/734>.
- Mráz, Andrej. 1963. "Postavenie Jána Kalinčiaka vo vývine slovenskej literatúry." *Pút lásky*. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry. 7 – 26.
- Neumann, Tibor. 2014. "A gróf és a herceg magánháborúja (Szapolyai István és Corvin János harca a liptói hercegségért)." *Századok* 148: 387 – 426.
- Neumann, Tibor. 2020. "Two palatines and a Vaivode, or the Szapolyai Family's journey." In: Pál Fodor & Szabolcs Varga (eds.) *A Forgotten Hungarian Royal Dynasty: The Szapolyais (Mohács 1526-2026. Rekonstrukció és emlékezet)*: 21 – 55.
- Noge, Július. 1969. "Literárne dielo Jána Kalinčiaka. In: Slovenská romantická próza. Bratislava. – 455.

- Noge, Július. 2001. "Chronológia". In. Ján Kalinčiak, *Dielo II*. Bratislava: Slovenský Tatran.
- Pišút, Milan. 1960. "Ján Kalinčiak a jeho literárne dielo." *Knieža liptovské*. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry. 301 – 315.
- Šalingová-Ivanová, Mária. 1964. "Príspevok k štýlu štúrovskej prózy (Štýl prózy Jána Kalinčiaka)", Bratislava: Slovenská akadémia vied.

PhDr. Mojmír Malovecký, PhD.
Katedra románskych jazykov a literatúr
Pedagogická fakulta,
Univerzita Komenského v Bratislave
Račianska 59
813 34 Bratislava
malovecky@fedu.uniba.sk